

Titel

Ambulancehelikopter, inzetprotocol

Doel

Dit document beschrijft de afwegingen die gemaakt dienen te worden bij inzet van de ambulancehelikopter in de patiëntenzorg

Achtergrondinformatie

De ambulancehelikopter wordt bemand door een piloot, een Hems Crew Member (HCM-ambulancechauffeur) en een medisch passagier (ambulanceverpleegkundige).

Op alle eilanden staan altijd een of meer volledig bemande ALS ambulances paraat.

Een patiënt wordt op een eiland altijd primair door de bemanning van een van deze ambulances behandeld. Wanneer transport van een patiënt naar het vaste land noodzakelijk is, treedt onderhavig protocol in werking.

De ambulanceverpleegkundige (AVP) van het eiland, bepaalt in afstemming met de MkNN de vorm van het vervoer van het eiland naar de vaste wal, waarbij verschillende, hieronder genoemde, factoren worden afgewogen en patiëntgebonden factoren het zwaarst wegen. Als de huisarts de patiënt instuurt bepaalt de ambulanceverpleegkundige in overleg met de MkNN het vervoer.

Omdat bij vervoer per boot naar de vaste wal altijd begeleiding van een van de ambulancemedewerkers noodzakelijk is (eis van de vervoerders) zal transport op deze wijze de paraatheid op het eiland beïnvloeden. De AVP op het eiland bepaalt, of dit acceptabel is. Indien vermindering van de paraatheid op het eiland onacceptabel is, wordt de ambulancehelikopter ingezet.

Afhankelijk van de keuze van het transport wordt de behandeling overgedragen aan de desbetreffende (para) medisch professional die tijdens het transport verantwoordelijk is voor de patiëntenzorg.

Bij grote kans op ernstige vitale verslechtering van de patiënt tijdens het transport wordt inzet van het MMT laagdrempelig overwogen. Dit kan eventueel (telefonisch) worden overlegd met de dienstdoende MMT-arts of MMA.

Definities en afkortingen

AAT	Air Ambulance Team
ABCD	Airway, Breathing, Circulation, Disability
ALS	Advanced Life Support
CVA	Cerebro Vasculair Accident
HCM	Hems Crew Member
KNRM	Stichting Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij
LUT tabel	Landelijke Urgentie Tabel
MkNN	Meldkamer ambulance Noord Nederland
MMA	Medisch Manager Ambulancezorg
MMT	Mobiel Medisch Team
ROSC	Return Of Spontaneous Circulation
STEMI	ST Elevatie Myocard Infarct

Indicatie

Het vervoeren van patiënten van de Waddeneilanden naar de vaste wal wordt op verschillende wijze gedaan. Hierbij spelen verschillende factoren een rol;

- Patiëntgebonden factoren
 - Vitale functies wel of niet bedreigd
 - Tijdsdruk op behandeling in het ziekenhuis
 - Pijnscore en comfort tijdens transport
 - Somatische- of psychiatrische klachten
- Logistieke factoren
 - Indien vermindering van de paraatheid op het eiland onacceptabel is, kan de ambulancehelikopter worden ingezet
 - Bij slechte bereikbaarheid van de patiënt en als direct vervoer noodzakelijk is zal de helikopter de patiënt ook direct vervoeren naar de vaste wal.
- Weersomstandigheden
 - Helikopter of boot
 - Type boot (KNRM, veerdienst, watertaxi)
- Verblijfsruimte patiënt (genoeg werkruimte voor medische interventies onderweg)
 - Grootte helikopter/boot
 - Couveuse
 - Wel of geen ziekenboeg op boot
- Andere omstandigheden
 - Familieleden mee
 - Extra professionals mee, zoals verloskundige, huisarts, politie, anders
- Facilitair
 - Omdat de ambulancehelikopter ruimere vlieglimieten heeft dan de MMT helikopter, kan de ambulancehelikopter in voorkomende gevallen worden ingezet als transportmiddel voor het MMT. Op een ad hoc afgesproken rendez-vous plek stapt het complete MMT (arts en verpleegkundige) over op de ambulancehelikopter om verder getransporteerd te worden naar plaats incident op een van de eilanden. Ook het team van de ambulancehelikopter mag niet gesplitst worden tijdens deze operatie. Dit betekent dat een dergelijke inzet alleen kan worden uitgevoerd als het maximale operationele gewichts-limieten van de ambulancehelikopter niet worden overschreden

Om achteraf duidelijk te kunnen verantwoorden waarom de ambulancehelikopter is ingezet dient in het inzetformulier (EDAZ) te allen tijde aangegeven worden welke van de hierboven vermelde factor bepalend is geweest voor de inzet. Bovendien moet een nadere specificatie van de gekozen factor worden vermeld in het inzetformulier. Voorbeelden:

-Patiënt gebonden factor; extreme pijn; pijnscore en gegeven pijnmedicatie.

-Patiënt gebonden factor; tijdsdruk; open fractuur onderbeen.

Mogelijke complicaties

- Bij het niet beschikbaar zijn van de ambulancehelikopter dient het basisschema gevolgd te worden.
- Bijzondere omstandigheden/inzetindicaties/medische situaties moeten met de MMA overlegd worden.

Toepassingsgebied

De ambulancehelikopter wordt ingezet voor het patiënten transport vanaf Friese Waddeneilanden, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. Het transport vindt plaats naar een van de ziekenhuizen van de drie Noordelijke provincies. Slechts op uitdrukkelijke indicatie kan, na overleg met de MMA hiervan afgeweken worden.

Werkwijze

Inzet Ambulancehelikopter in relatie tot MMT

De ambulancehelikopter is een ambulance met ambulanceteam en wordt als zodanig ingezet. Patiënten worden in principe geplaatst in een ziekenhuis in Noord Nederland. Noord Nederland is ons primaire verzorgingsgebied. Afhankelijk van de aard van de gezondheidsproblemen of de letsels wordt het meest geschikte ziekenhuis aangewezen.

De ambulancehelikopter wordt in principe secundair ingezet voor patiënten transport. De eerste opvang gebeurt door de eerste auto ter plekke. Er zijn enkele AMPDS-codes waarbij de ambulancehelikopter tegelijk met de primair ingezette eiland-ambulance, wordt ingezet. Dit omdat er geen MMT-indicatie bestaat, maar snel transport medisch wel geïndiceerd is. In de LUT-tabel van de MkNN zijn deze codes opgenomen.

Als de Ambulancehelikopter op inzet is als er een tweede oproep komt, dan beoordeelt het team op het eiland of er gewacht kan worden tot de Ambulancehelikopter weer inzetbaar is. Hierover worden met het team op de helikopter afgestemd.

Als vertraging leidt tot onnodige verslechtering van de patiënt, dan zal het MMT worden opgeroepen voor vervoer naar het ziekenhuis.

De landelijke MMT-inzetcriteria zijn leidend voor de inzet van het MMT. Voor de Waddeneilanden zijn een aantal aanvullende AMPDS-codes gedefinieerd, dit betreffen codes aangaande primaire MMT inzet bij een reanimatie, die aanleiding geven tot primaire inzet van het MMT (als aanvulling op de primair ingezette eiland-ambulance). Voor de vaststelling van deze bijzondere MMT-inzetcriteria zijn de volgende overwegingen gebruikt.

Het MMT moet worden ingezet, als de MMT-arts *meer therapeutische mogelijkheden* heeft dan de ambulanceverpleegkundige. Dit is onder andere het geval bij:

- Een (potentieel) bedreigde luchtweg (A-probleem).
- Een ernstig insufficiënte ademhaling, die aanleiding geeft tot geavanceerd medisch ingrijpen.
- Een bedreigde circulatie, **tenzij** er sprake is van een verbloedingsshock waar directe chirurgische interventie noodzakelijk is (C-probleem).

- Een (mogelijk) te verwachten neurologische verslechtering, die aanleiding geeft tot geavanceerd medisch ingrijpen.
- Een te verwachten noodzaak tot intubatie en beademing die aanleiding geeft tot geavanceerd medisch ingrijpen.

De ambulancehelikopter moet worden ingezet, als de ambulanceverpleegkundige dezelfde therapeutische opties heeft als de MMT-arts. Hierbij is de aanvliegtijd leidend in verband met de noodzaak tot scoop-and-run.

- Bij ernstig (niet-traumatisch) bloedverlies (C-probleem).
- Bij een STEMI (ABCD stabiel).
- Bij een CVA, (ABCD stabiel) mogelijk in aanmerking komend voor trombolysen of trombectomie.

Bij een primaire inzet van het MMT welke op medisch inhoudelijke redenen geannuleerd zou kunnen worden, maar het wel zeker is dat de patiënt met spoed naar de vaste wal moet, geldt het basisschema patiëntenvervoer.

De ambulancehelikopter wordt nooit ingezet omdat het MMT bezet is. Bij een inzetcriterium voor het MMT terwijl het MMT Groningen bezet is, moet een van de andere MMT's worden ingezet.

De ambulanceverpleegkundige van de ambulancehelikopter kan bij ernstige verslechtering van de patiënt tijdens transport, conform de normale afspraken, een rendez-vous afspreken met het MMT.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Hierbij wordt verwezen naar de geldende standaarden zoals LPA 8.1, ProQ&A en de taak- functieomschrijving van betrokken medewerkers.

Referenties

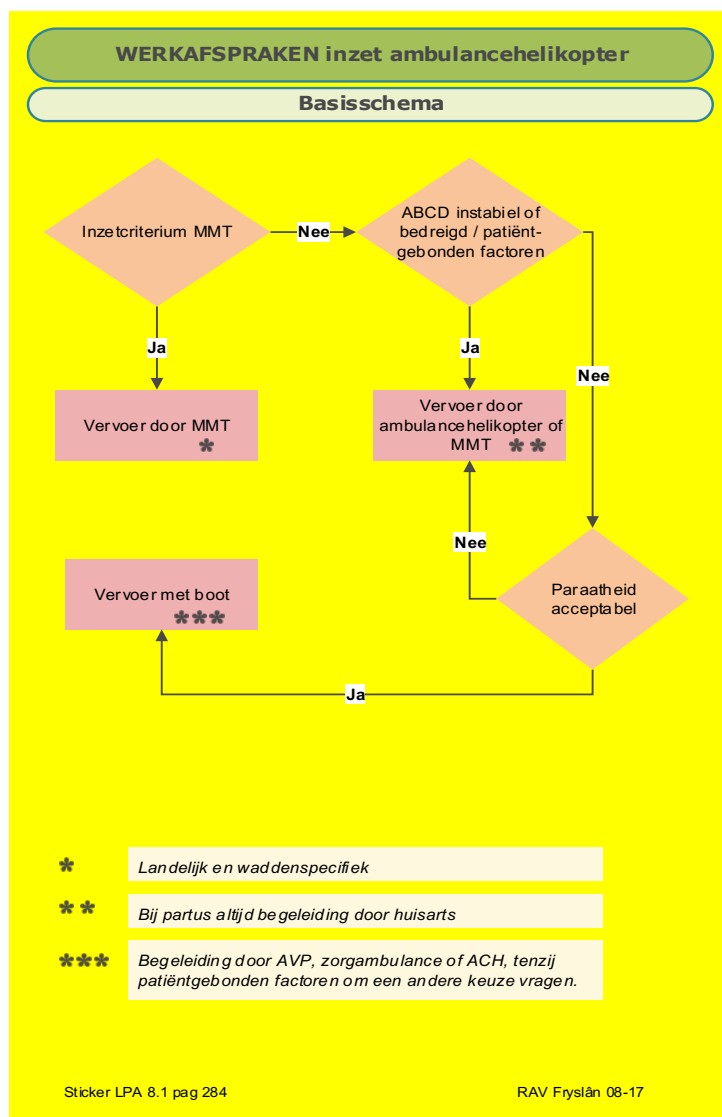
Station handleiding Medic01

LPA 8.1

Opmerkingen

De helikopterorganisatie. Helikoptermedewerkers (o.a. gedetacheerd vanuit Ambulancezorg Groningen of Kijlstra Ambulancezorg) werken volgens de bedrijfsvoering van UMCG Ambulancezorg. Dientengevolge wordt dit document "beheert en beschikbaar gesteld" binnen het documentbeheersysteem van UMCG Ambulancezorg. Bij publicatie en revisie wordt het document tevens ter beschikking gesteld aan de MkNN.

Stroomschema

Auteur	Arno Overduin, Stafadviseur RAV Fryslân
Datum	12 september 2017
Versie	3.0 vastgesteld
Beoordeeld door	Bert Dercksen, Medisch Manager Ambulancezorg Carin Kaagman, Manager AAT Marcel van Strijland, helikopter verpleegkundige werkgroep inzetcriteria Myrthe Mos, MkNN
Geautoriseerd door	Tjerk Hiddes, bestuurder RAV Fryslân d.d. 12.09.2017